II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 24. juni 2004

om sag COMP/A.38549 — Den belgiske arkitektsammenslutning — beslutning om anvendelse af artikel 81, bøder

(meddelt under nummer K(2004) 2180)

(Kun den nederlandske udgave er autentisk)

(2005/8/EF)

Den 24. juni 2004 traf Kommissionen en beslutning om anvendelse af EF-traktatens artikel 81. I henhold til bestemmelserne i artikel 30 i Kommissionens forordning (EF) nr. 1/2003 offentliggør Kommissionen med dette resumé parternes navne, de væsentligste aspekter af beslutningen, herunder sanktioner. Hermed tages der højde for virksomhedernes berettigede interesse i ikke at få deres forretningshemmeligheder offentliggjort. På Generaldirektorat for Konkurrences websted http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html findes en ikke-fortrolig version af den samlede beslutning på det autentiske sprog (nederlandsk) og på Kommissionens arbejdssprog (fransk, engelsk og tysk).

BAGGRUND

(1) Det Europæiske Råd i Lissabon i marts 2000 vedtog et økonomisk reformprogram med det formål at udvikle EU's økonomi til at blive den mest konkurrencedygtige og dynamiske videnbaserede økonomi i verden inden 2010. De liberale erhverv spiller i sagens natur en vigtig rolle i denne forbedring af den europæiske økonomis konkurrencedygtighed.

(2) Beslutningen om den belgiske arkitektsammenslutnings mindstetarif indgår i Kommissionens overordnede politik om tjenesteydelser i almindelighed og tjenesteydelser, der leveres af de liberale erhverv, i særdeleshed. I denne forbindelse skal der henvises til direktivforslagene om tjenesteydelser [1] og faglige kvalifikationer [2] samt Kommissionens meddelelse om konkurrencen inden for de liberale erhverv [3]. I denne meddelelse anerkender Kommissionen, at visse regler, der anvendes inden for de liberale erhverv, kan retfærdiggøres, for eksempel med henblik på at mindske forskellen på tilgængelige oplysninger mellem forbrugere og leverandører og tjenesteydelser. Den mener dog, at der i visse tilfælde kan og bør anvendes mekanismer, som er mere konkurrencevenlige end de gældende regler.

(3) De liberale erhverv kendetegnes generelt ved en høj grad af regulering, som enten er pålagt af staten eller af faglige organisationer. De fem vigtigste regelkategorier, som potentielt virker konkurrencebegrænsende i de liberale erhverv i EU, er: i) bindende priser, ii) vejledende priser, iii) reklameregler, iv) adgangsbetingelser og enerettigheder og v) regler om virksomhedsstrukturer og multidisciplinær praksis.

[1] Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om tjenesteydelser i det indre marked KOM(2004) 2(01).

[2] Ændret forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (forelagt af Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 250, stk. 2), KOM(2004) 317.

[3] KOM(2004) 83 endelig af 9.2.2004, rapport om konkurrencen i de liberale erhverv.

(4) I lighed med bindende priser har vejledende priser væsentlige og negative følger for konkurrencen. For det første kan de medføre samordnet prisfastsættelse blandt leverandører af tjenesteydelser. Dernæst kan de give forbrugerne et forkert billede af det korrekte prisniveau. Selv om det kan være tilfældet, at vejledende priser i det mindste i teorien kan give forbrugerne nyttige oplysninger om tjenesteydelsers gennemsnitspris, er der andre muligheder for at give prisoplysninger. Således kan uafhængige parters (f.eks. forbrugersammenslutninger) offentliggørelse af oplysninger om generelt anvendte priser eller oplysninger på grundlag af undersøgelser udgøre en mere troværdig referenceramme for forbrugerne og samtidig medføre mindre konkurrencefordrejning.

(5) Efter at de nationale konkurrencemyndigheder havde taget affære, er de vejledende priser for arkitekters tjenesteydelser allerede blevet afskaffet i Finland, Frankrig og Det Forenede Kongerige.

RESUMÉ

(6) Den mindstetarif, der blev vedtaget af den belgiske arkitektsammenslutning i 1967, er blevet opdateret adskillige gange, senest i juni 2002, hvor den blev betegnet som »vejledende«. I tariffen fastsættes mindstebeløbet for et arkitekthonorar for tjenesteydelser, som en selvstændig arkitekt yder i Belgien.

(7) Den 3. november 2003 sendte Kommissionen en klagepunktsmeddelelse til sammenslutningen. Sammenslutningen fremsatte sine bemærkninger inden for fristen, og parterne mødtes den 9. februar 2004.

(8) I sin afgørelse forelægger Kommissionen grundlaget for beslutningen om at indføre tariffen, dens retlige baggrund og arkitektsammenslutningens adfærd, som giver Kommissionen grund til at konstatere, at der er tale om en beslutning, der er truffet af en sammenslutning af virksomheder med henblik på at begrænse konkurrencen. Kommissionen er kommet til denne konklusion, selv om arkitektsammenslutningen betegner tariffen som »vejledende«, og på trods af at ikke alle arkitekter har betragtet den som bindende.

(9) Der foreligger indicier for, at formålet med tariffen var at begrænse konkurrencen, herunder den bevidst præceptive tone i titlen og i betragtningerne til tariffen, og at sammenslutningen i 18 år har udarbejdet og omdelt en standardkontrakt, der kun gav mulighed for beregning af honorarer ved henvisning til tariffen.

(10) For at kunne konstatere, at der foreligger en overtrædelse af EF-traktatens artikel 81, stk. 1, er det tilstrækkeligt, at Kommissionen kan påvise, at formålet med tariffen var at begrænse konkurrencen, men Kommissionen har desuden samlet beviser for, at tariffen i det mindste er blevet anvendt i et vist omfang.

(11) Ifølge Domstolens praksis i Wouters-sagen [1] kan en sammenslutning af virksomheder træffe en beslutning, der medfører konkurrencebegrænsninger, uden at dette medfører en overtrædelse af traktatens artikel 81, stk. 1, såfremt beslutningen er nødvendig for at sikre, at erhvervet kan udøves ordentligt, som det er organiseret i den pågældende medlemsstat. Kommissionen finder ikke, at den (vejledende) minimumstarif, som arkitektsammenslutningen har udarbejdet, kan betragtes som nødvendig for, at arkitekterhvervet kan udføres ordentligt.

(12) Efter Kommissionens klagepunktsmeddelelse trak arkitektsammenslutningen tariffen tilbage og gennemførte de nødvendige informationsforanstaltninger. Kommissionen har derefter konkluderet, at overtrædelsen har stået på indtil denne dag. Den redegør ligeledes for, hvorfor den finder, at en bøde på 100 000 EUR er begrundet.

(13) Den 14. juni 2004 tilsluttede det rådgivende udvalg sig enstemmigt forslaget til en beslutning om gennemførelse af artikel 81. Den 21. juni 2004 tilsluttede det rådgivende udvalg sig enstemmigt det ændrede forslag. Høringskonsulentens bemærkninger til proceduren er blevet meddelt til det rådgivende udvalg.

---

[1] Sag C-309/99, Wouters, Sml. 2002 I, s. 1577.